

ПРО УСПІХИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДОШКІЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ СТОЛИЦІ

У наш час відчувається необхідність підвищення рівня професійної компетентності і здійснення «горизонтальної» кар'єри вихователя.

Оновлення освітнього процесу вимагає від сучасного педагога високого рівня компетентності в такій сфері діяльності, як оволодіння методологією і технологією пошукової діяльності для ефективного впровадження інновацій на робочому місці, високого рівня психолого-педагогічної компетентності для здійснення диференціації і індивідуалізації освітнього процесу.

Навчання на курсах підвищення кваліфікації один раз на 5 років не забезпечує необхідної динаміки зростання рівня професіоналізму. Завдяки підвищенню кваліфікації на робочому місці, у власному дитячому садку можна виявити проблеми навчального закладу і навіть створити умови для того, щоб згуртувати колектив для розв'язання загальних задач інноваційними методами.

У сучасних умовах розвитку дошкільної освіти дедалі більшого розмаху набуває процес впровадження інновації в усі царини життя дошкільних навчальних закладів, незалежно від підпорядкування, типів і форм власності. Оновлюється зміст дошкільної освіти, розробляються програми, складається нова система взаємодії дошкільних закладів із зовнішнім освітнім середовищем. **Кожен заклад, як впливає із задач, що стоять перед ним, визначає пріоритетне коло інновацій, черговість їх впровадження, програму дій.**

Успіх інноваційної діяльності залежить від багатьох факторів, найважливіший з яких – якість управління інноваціями, розуміння їх як сукупності характеристик управління. Саме так можна задовольнити запити та потреби суспільства і забезпечити функціонування та розвиток сучасних закладів освіти, і для дітей дошкільного віку зокрема.

Та чи готові сьогодні керівники дошкільних закладів столиці ініціювати інноваційну діяльність? Чи відкриті вони інноваціям? Чи можуть створити умови для об'єднання колективу у вирішенні загальних задач інноваційними методами? Що, власне, стримує інноваційну діяльність?

Ще не всі керівники дошкільних закладів, на жаль, володіють основами інноваційного управління, навичками стратегічного менеджменту, а отже, мають низький рівень управлінських функцій. Їм важко відійти від бюрократичного командно-адміністративного управління, яке забезпечує стійке функціонування в заданих зверху рамках і у стабільних умовах. Проте чи ефективно таке управління в сучасних умовах, що постійно змінюються?

Керівник дошкільного навчального закладу XXI століття повинен глибоко усвідомити, що саме від його особистості найбільше залежить, як впроваджуватимуться у практику принципи демократизації і гуманізації, втілюватиметься в життя парадигма особистісно орієнтованої моделі дошкільної освіти на зламах цивілізаційного розвитку.

Деякі керівники недостатньо інформовані про новітні досягнення педагогічної вітчизняної і зарубіжної науки та практики і не зовсім усвідомлюють потреби системних інновацій, які справді забезпечують високу якість дошкільної освіти. Від курсів підвищення кваліфікації вони насамперед очікують розв'язання питання адміністративно-господарської діяльності, медичного обслуговування та харчування.

Викладачі кафедри методики та психології дошкільної і початкової освіти Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка **постійно оновлюють навчально-тематичні програми курсів для працівників ДНЗ**, зміст яких допомагає переосмислити традиційний педагогічний досвід, **зорієнтує** в сучасних тенденціях розвитку вітчизняної дошкільної освіти, **викликає** інтерес до нових освітніх проєктів, створення інноваційного середовища.

Дошкільні заклади отримують від педагогічної науки нові ідеї, нові рекомендації. Варто замислитись, чому навіть корисні матеріали, що

зорієнтовані на практиків, опубліковані в періодичних виданнях, мало впливають на практику діяльності і управління. У чому причина? Чи в якості цих рекомендацій, чи трудомісткості їх реалізації, чи менталітеті, чи у рівні підготовки педагогічних працівників та умовах їхньої діяльності?

Зауважимо, методичні кабінети, завдяки збільшенню кількості фахових видань, наразі суттєво поповнилися навчально-методичною літературою, до речі, придбаною за кошти самих педагогів. Що опрацьовують пересічні вихователі?! Здебільшого практичний матеріал. Наукові терміни, ключові поняття «педагогічна технологія», «інновація», «нововведення», «парадигма» повільно приживаються у роботі закладів. Для цього необхідно активніше залучати до проведення теоретичних семінарів молоді, підготовлених у ВУЗах працівників.

Керівники ДНЗ мають труднощі у розв'язанні питань ресурсного забезпечення інновацій, у розробці бізнес-плану розвитку закладу, бо формально юридичні особи не мають економічної самостійності.

Через обмежене фінансування дошкільної освіти, тотальний контроль та звітність управлінням освіти про використання позабюджетних коштів, які витрачають загалом на матеріально-технічне оснащення закладів, завідувачі перебувають у постійній тривозі та емоційній напрузі. Статус керівника визначається ще сьогодні не якістю освітнього процесу, не навколишнім соціумом, а своєчасно поданими довідками, звітами до органів управління, відсутністю конфліктів, що вийшли за межі закладу.

Показниками ж ефективної інноваційної діяльності є не функціонування, а розвиток дошкільного закладу, в якому педагог може розвивати свої професійні та особисті якості, керівник зможе забезпечувати успішну діяльність усіх учасників освітнього процесу, а колектив працювати в творчому пошуковому режимі тощо. Для цього потрібні, окрім ентузіазму, і певні асигнування.

Реформи в освіті, що проводились, починаючи з 90-х років минулого століття, втомили навчальні заклади. Суєта, зміни гасел і ініціатив знищили

стимули до підвищення ефективності управлінської діяльності, впровадження інновацій, розмитими є критерії оцінювання діяльності сучасного дошкільного закладу загалом і роботи керівника та вихователів зокрема.

Громадськості важко зрозуміти, що головним в оцінці ефективності дошкільної освіти є не обсяг набутих дитиною знань, а поєднання їх з особистісними якостями та вміннями користуватися ними у повсякденному житті. Статусу успішних в очах батьків набувають ті дитячі садки, які вчать дітей писати і читати, а школи отримують «готових» до навчання дітей (проте без мотивації до навчання), які показують практично стовідсоткову успішність у початкових класах. **На передній план у дошкільній освіті виступають інноваційні освітні, а не виховні технології.**

Успіх інноваційної діяльності визначається ефективністю взаємодії дошкільного навчального закладу, органу управління освіти, Інституту післядипломної педагогічної освіти. Останніми роками послабила свою дію система визначення управлінням освіти ролі інноваційних закладів як ресурсних центрів та майданчиків для опанування слухачами курсів підвищення кваліфікації професійно-практичного модуля.

Органам управління, інститутам, методичним службам необхідно якомога ширше вивчати, узагальнювати та поширювати передовий педагогічний досвід місцевого, обласного рівнів, ознайомлювати не лише вихователів-методистів і вихователів, а й керівників закладів з педагогічними інноваціями, допомагати в їх освоєнні, проте не нав'язувати обов'язковість переходу всього закладу на проектну діяльність, поголовні уніфіковані плани роботи тощо.

Системі підвищення кваліфікації педагогічних працівників необхідно посилити сприяння закладам-переможцям конкурсів в описі та узагальненні і поширенні їх досвіду, інноваційних методик, технологій, моделей,

механізмів, зразків проектного менеджменту та організаційної культури, виданні інформаційних і методичних матеріалів.

Однак варто зауважити, що простежується позитивна тенденція до збільшення творчих колективів, які шукають нові сучасні підходи до організації розвивального простору, розширюють простір для творчого використання різних педагогічних технологій, все більше відбувається процес гуманізації розвитку, виховання і навчання дошкільників.

У Положенні про атестацію педагогічних працівників зазначається, що кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» присвоюють тим працівникам, які володіють інноваційними освітніми методиками й технологіями, активно їх використовують та поширюють у професійному середовищі; володіють широким спектром стратегій навчання; вміють продукувати оригінальні, інноваційні ідеї. Отже, як особистість і професіонал, педагог дошкільного навчального закладу має бути відкритим до інновацій, гнучким і мобільним, жити свідомим життям.

Отже, при організації освітнього процесу в дошкільних навчальних закладах кожен педагог має усвідомити, що для підвищення якості дошкільної освіти необхідно урізноманітнювати форми цілеспрямованого навчально-виховного впливу шляхом застосування в освітній роботі педагогічних інновацій, сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Підвищуючи рівень допитливості, вдосконалюючи навичку роботи з педагогічними словниками, енциклопедіями, фаховими та Інтернет-виданнями, педагоги-дошкільники будуть здатні вплинути на своєчасне становлення і повноцінний розвиток життєвокомпетентної творчої особистості, готової до самовдосконалення, саморозвитку і самоосвіти.